

lezenswaardige woorden van Ypey aan te halen, die in het 2de deel zijner «Geschiedenis der Kristelijke kerk in de 18de eeuw» p. 21—60 over hem gehandeld heeft. Hoewel zijn standpunt eenigszins eenzijdig is, getuigen zij van nauwgezette studie en van eene waardeering, zooals men die zelden bij een Predikant of een Hoogleraar in de Theologie dier dagen zal aantreffen.

Ik moet mij bepalen tot het slot:

«Wat Bayles karakter aangaat: hij had een zeer ernstig voorkomen; was zeer ingetoogen van aart; nam de maatigheid altijd in acht; bevond zich geern alleen bij zijne bezigheden; hield niet veel verkeer met menschen; kon met de moden der groote wereld geheel niet te regt komen en wist over het geheel weinig te spreken, wanneer hij bij vreemden moest zijn; maar legde alle stroefheid af, wanneer hij in het gezelschap van zijne vrienden mogt wezen. Voor het overige leefde hij onberispelijk niet alleen, maar zelfs voorbeeldig. Hier en daar treft men in zijne schriften wel iets aan, dat een onkuisch hart schijnt te verraaden, maar in zijnen wandel heeft toch nimmer iemand hem van onkuischheid kunnen beschuldigen; zelfs heeft Jurieu dat nooit onderstaan te doen. Hij schreef dikwerf als een ongeloovige, maar gedroeg zich in alle zijne betrekkingen zoo deugdzaam als de ijverigste verdediger des Kristendoms zich gedraagen konde. Dit hebben zelfs zijne vijanden moeten getuigen».

Warme vrienden — ofschoon zijne ziekte hem in 't laatst van zijn leven ook van den omgang met deze afkeerig maakte — heeft hij zich dan ook gemaakt, de eenvoudige man, die maar één hartstocht kende, voor boeken. Slechts één grievé had hij tegen Rotterdam, dat het hem niet in staat stelde om dien hartstocht te bevredigen, want Erasmus' geboorteplaats was in de 17de, zoowel als in de twee volgende eeuwen zuinig,